

**КРЕАТИВНІ РІШЕННЯ У СТВОРЕННІ ВИСТАВКИ
«ЗАДУМ ТА РЕАЛЬНІСТЬ (З ІСТОРІЇ ПРОЕКТІВ
ВОЛОДИМИРА ЗАБОЛОТНОГО У М. КИЄВІ)»**
CREATIVE APPROACHES TO THE EXHIBITION
“IDEA AND REALITY (FROM THE HISTORY
OF VOLODYMYR ZABOLOTNY’S PROJECTS IN KYIV)”

УДК 069:72.03 "19":339.138:004.7:001.89
DOI: 10.31500/2309-8813.21.2025.345523

Андрій Кузьменко

кандидат історичних наук,
старший науковий співробітник,
завідувач науково-дослідного відділу
«Меморіальний музей академіка
В. Г. Заболотного»
Національного історико-етнографічного
заповідника «Переяслав»

e-mail: aviastrix@meta.ua

Andriy Kuzmenko

Candidate in History (Ph.D.),
Senior Researcher,
Head of the Research Department
“Memorial Museum of Academician
V. G. Zabolotny”
of the National Historical
and Ethnographic Reserve “Pereyaslav”

orcid.org/0000-0002-9349-1683

Анотація. У статті проаналізовано концепцію, зміст і технології реалізації виставки «Задум та реальність (з історії проектів Володимира Заболотного у м. Києві)», створеної у Меморіальному музеї академіка В. Г. Заболотного. Розкрито підходи до візуалізації наукових досліджень творчої спадщини видатного українського архітектора В. Г. Заболотного, обґрунтовано вибір виставкового формату як ефективного інструменту популяризації архітектурної спадщини. Особлива увага приділена креативним дизайнерським рішенням, здійсненим у межах обмеженого бюджету, включно з використанням будівельних матеріалів, імітацією фактур, створенням модульних конструкцій та систем кріплень. Детально описано технологічні етапи виготовлення експозиційних елементів, методи досягнення композиційної цілісності, ергономічної зручності та візуального wow-ефекту. Стаття демонструє, як творчий підхід та праця співробітників музею дозволили забезпечити високу маркетингову ефективність виставки, розширити аудиторію музею й покращити сприйняття наукового контенту. Досвід створення проекту розглянуто як приклад унікального музейного дизайн-рішення, що може слугувати моделлю для подальших інновацій у музейній сфері.

Ключові слова: Володимир Заболотний, популяризація архітектурної спадщини, маркетингова ефективність, музейний продукт, креативний дизайн виставки, бюджетні музейні технології.

Постановка проблеми. Науково-дослідний відділ «Музей історії архітектури Середньої Наддніпрянщини нового та новітнього часу» було утворено в структурі Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» у 2017 році [16]. Ключові вектори його роботи зосереджувалися на заповненні наявних прогалів у вивченні історії нерухомих пам'яток унікального архітектурного комплексу заповідника та проведенні всебічного дослідження інтелектуальної спадщини видатного українського зодчого ХХ століття — В. Г. Заболотного (1898–1962) [10, с. 167].

Важливим аспектом діяльності науково-дослідного відділу стало практичне втілення наукових результатів, здобутих зі застосуванням попередньо напрацьованих підходів і методик [7; 13; 11; 14; 17; 18]. Пріоритетними шляхами реалізації цієї стратегії були: а) популяризація експозицій та фондової збірки об'єктів відділу; б) розширення цільової аудиторії відвідувачів; в) розробка актуальних форм музейних послуг та музейної комунікації, орієнтованих, поміж іншим, на отримання заповідником додаткових прибутків [10; 5; 8].

Один із напрямів виконання цих завдань передбачав створення якісного музейного продукту, здатного популярно й ефективно донести до візитера наукову інформацію. Зважаючи на обсяг акумульованих знань та їхню концептуальну спрямованість, було обрано виставковий формат. Він дозволяв локально й водночас всебічно представити зазначені напрацювання в рамках обмеженого експозиційного простору (один зал музею). Такий варіант був оптимальним і з погляду співвідношення часу, витраченого середньостатистичним відвідувачем на знайомство з об'єктом споглядання, відносно продуктивності сприйняття ним інформації в експозиції.

Актуальність дослідження. Амбітність задуму полягала в тому, щоб уперше після відходу у вічність В. Г. Заболотного комплексно показати світові масштабність архітектурного доробку видатного зодчого на прикладі одного міста. Відповідно потребувала прояснення ціла низка білих плям у професійній діяльності академіка, що могло б гармонійно доповнити фрагментарне відображення його творчої спадщини в експозиції меморіального музею [15; 19].

Виклад основного матеріалу. Максимально наближеним до реалізації поставленої мети рішенням стала виставка «Задум та реальність (з історії проектів Володимира Заболотного у м. Києві)» (2018 рік), що в розширеному форматі утілювала концепцію, закладену в однойменному путівнику [6]. Матеріали виставки, стилістично інтегровані зі стендом та вітринами, є креативною дизайнерською розробкою наукових співробітників відділу Н. В. Костенко та А. В. Кузьменка. Ця виставка була продемонстрована в Меморіальному музеї академіка В. Г. Заболотного та приурочувалася до 120-ї річниці від дня народження архітектора. Про її контекст очільник відділу розповів на радіо «Культура» у програмі «Культура.Live» [24] та під час виступів на Міжнародному форумі «Діалог двох культур — 2018» [22], на заході в ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», присвяченому вшануванню пам'яті зодчого [20] та на XIII Заболотнівських читаннях, під час яких продовжено традицію співпраці меморіального музею з Державною науковою архітектурно-будівельною бібліотекою імені В. Г. Заболотного [9], яку заснував свого часу архітектор.

Попри загальну зрозумілість завдань, які постали перед розробниками виставки, де основний меседж несли зображення архітектурних проектів і об'єктів та інформація в етикетажі, досить непростою виявилася реалізація задуму. Зокрема, у процесі розробки концепції та композиції виставки стало очевидним, що звичність і поширеність традиційних експозицій та підходи щодо їхнього вирішення великою мірою вже втратили свою актуальність [3; 4]. На сучасному етапі вони виглядають доволі архаїчно й не відповідають викликам ринку у сфері туристичних послуг, позаяк не спроможні гарантувати потрібного ефекту від сприйняття [21; 26].

Насамперед це пов'язано з умовами глобалізації та технологізації культурного простору, в яких відвідувач музею стає дедалі вимогливішим до оформлення експозиції [25; 27; 23]. Зважаючи на цю тенденцію, автори експозиції зосередилися на розробці цікавого й нестандартного її дизайну. Такий шлях передбачав подолання низки труднощів. Одразу виникла проблема браку професійних дизайнерів, що є фахівцями зі створення виставкових продуктів. Залучення профільних спеціалістів ззовні передбачало витрати, суттєві для бюджетного закладу культури. Відкритим залишалось також питання підбору кваліфікованих майстрів, які б змогли технічно грамотно виконати роботи. Найбільш раціональним вбачалося дизайнерське рішення власними силами, із застосуванням доступних матеріалів і засобів. Наявність необхідних компетентностей у співробітників відділу дозволила розпочати втілення

нетривіальних мистецьких та конструктивних бачень авторів проекту. Його концептуальне рішення мало враховувати тренд на використання в інтер'єрах елементів, які відтворюють грубі, брутальні фактури будівельних матеріалів та обладнання на різних стадіях будівництва [1; 2]. Окремі прояви цієї тенденції вдалося органічно розкрити в технологічній естетиці оформлення виставки.

Найперше, впровадження відповідних рішень забезпечило помірність дизайну фонового каркаса стенда зі стриманою колористикою та лаконічними формами металевих і стилізованих під бетон елементів конструкції. Було досягнуто візуального ефекту напівпрозорості основи стенда, за яким проглядалася стіна з оригінальною фактурою і фарбуванням. Це сприяло легкості сприйняття всієї композиції, спрямовувало увагу глядача виключно на основні зображення і текстову інформацію.

Зокрема, виразні дизайнерські панелі з візуальними матеріалами переднього плану контрастували з фоном приглушених кольорів будівництва, створюючи ілюзію їхнього ширяння перед стилізованим стендом. Сукупність вказаних елементів, змонтованих на всій площі каркаса, утворила основний і найбільший блок виставки розміром 1,4 м заввишки та 3,8 м завширшки. Цей об'єкт, акцент у залі, еволюційно вписався до експозиційного простору, концептуально й естетично доповнив традиційний формат зображень, візуалізацій і креслень архітектурних об'єктів, який вже був широко представлений у музеї. Відповідно, реалізувалося перше завдання основного блока виставки — справити найсильніший вплив завдяки wow-ефекту та інформативності.

Зазначена частина експозиції, що знаходилася на фронтальній стіні праворуч у залі, створювала враження монументальності, що естетично відповідало тому сегменту творчої спадщини В. Г. Заболотного, який досліджувався. Чітка конструкція металевої армувальної сітки як базової монтажної площини стенда, що чергувалася з вертикальним і горизонтальним ритмом фонових елементів його каркаса, давала відчуття структурованої дозованості в сприйнятті матеріалів виставки. Їхнє розташування задавало послідовність перегляду експозиції — глядачеві слід було рухатися зліва направо вздовж п'яти горизонтальних рядів, що їх утворювали 59 панелей із зображеннями, поступово спускаючись від найвищого до найнижчого. На такій дистанції відвідувач міг детальніше виявляти архітектурні особливості об'єктів як окремо, так і в межах умовного кластера кожної групи проектів. Споглядання з більшої відстані дозволяло цілісно оцінити масштаб професійної діяльності зодчого за хронологічно-проблемним принципом, без перевантаження відомостями з етикетажу. Врахування ергономічних і психологічних особливостей взаємодії споживача з експозицією виставки було спрямовано на продуктивне розкриття її задуму й структури в подальшому експонуванні.

Окремим блоком, що гармонійно інтегрував концепцію виставки до експозиційного простору меморіального музею, стали дві горизонтально-похилі вітрини, в яких експонувалися дванадцять зображень проектів, виготовлених згідно єдиних стилістичних і технологічних канонів блока панелей із зображеннями. Завершувало цей умовний перехід оригінальне креслення бічного фасаду будівлі Верховної Ради, доповнене панеллю етикетажу, виконаною за описаною вище технологією. Саме цей музейний предмет виграшно підкреслив тематику всього блока, повністю присвяченого проектуванню й зведенню будівлі українського парламенту як перлини архітектурної творчості В. Г. Заболотного.

Обов'язковим етапом технічної реалізації виставкового задуму, спрямованого на створення якісного експозиційного дизайну, була підготовка супровідних схем виконання робіт на основі проведення попередніх розрахунків. Для пошуку основної схеми компоновки експозиції визначили оптимальне співвідношення між загальною площею і кількістю панелей із зображеннями й етикетажем. Сукупно цей фон містився в межах периметрів конструкції стенда та оксамитового покриття двох експозиційних площин горизонтально-похилих вітрин. За результатами ретельних обчислень розроблено схеми інсталювання всіх панелей воєдино з етикетажем, пропорційно розподілених між трьома підготовленими експозиційни-

ми площинами. Така структура рівномірно розосереджувала об'єкти рядами по горизонталі та упорядковувала ці ряди між собою по вертикалі, що мало принципове значення для коректного прикріплення всіх експонованих предметів на базову площину сітки з чітким кроком чарунок (25×25 мм).

Багаторівневість конструкції основи стенда та об'ємність панелей і етикетажу на її передньому плані надали експозиції ефекту глибини, частково компенсуючи одноманітну площинність візуальних матеріалів. Підвищувало складність роботи застосування неідентичних форматів основ, виготовлених індивідуально під кожне зображення та етикетаж. Під відповідні розміри було адаптовано дизайн його текстової частини з облямівкою.

Концепція виставки передбачала використання в оформленні етикетажу трьох кольорів при збереженні єдиного дизайну шрифтів. Це відтворювало аналогічну систему маркування кольорами окантовок зображень у путівнику [6]. Червоним позначено нереалізовані проекти, зеленим — реалізовані, а синім — місця й місцевості, де передбачалося зведення запроектованих будівель і споруд. Розроблена конфігурація контрастних кольорів прискорювала пошук та класифікацію експонованих об'єктів, що належали до одного з трьох промаркованих тематичних блоків.

Водночас, для стильової єдності й полегшення сприйняття строкатої візуальної інформації, відтінки та насиченість кольорів облямівки й тексту етикетажу було пом'якшено, а його дизайн виконано відносно стриманим. Ідентичний підхід застосували в анотації, оформлення якої підпорядковано загальному стилістичному вирішенню виставки. Обрамлення кожного зображення білою тонкою каймою додатково акцентувало на проектах, «розчиняючи» тло основи й стіни за нею, що мали нейтральніші холодно-сірі та пастельно-пісочні кольори, притаманні будівельним матеріалам. Це враження підкреслено через накладання чіткої лаконічної геометрії площин глянцевого зображення і етикетажу впритул до відшліфованих вручну ребер їхніх основ, які після покриття зміцнювальною фарбою відтворювали матову текстуру бетону. Важливим складником досягнення належного ефекту був підбір необхідних пропорцій пігментів для замішування з них двох близьких відтінків кольорів, що імітували бетонні конструкції у будові стенда.

Всі елементи виставки повністю самостійно розробили й виготовили працівники музею і заповідника: А. В. Кузьменко, Н. В. Костенко, М. Г. Зачепа, В. В. Дем'яненко, П. В. Бутник. Від самого початку реалізація проекту була пов'язана з послідовним здійсненням досить трудоемних операцій. Для злягодженого проведення широкого спектру робіт затребуваним став наявний у завідувача досвід моделювання і макетування. Серед виготовлених елементів було понад 1500 уніфікованих базових одиниць у вигляді прямокутних паралелепіпедів, зміцнених спеціально розробленим полівінілацетатним клейовим розчином глибокого проникнення. Вони стали складовими частинами у виготовленні кріпильних та вирівнювальних модулів для встановлення панелей під зображення й етикетаж (по чотири та по два модулі на кожен вид основи в парі відповідно). Одна з функцій цих деталей полягала в надійній фіксації вже полімерним клеєм стилізованих з'єднувальних елементів, які утримували підготовлені панелі між собою. З'єднувачі були зроблені із 142 однакових відрізків визначеної довжини, попередньо нарізаних з оригінального сталевого троса товщиною 3 мм. Обидва кінці цих відрізків почергово вклеювались у точно підігнані під них пази на виготовлених із зазначених базових деталей монтажних майданчиках модулів. Останні попередньо приклеювались на заґрунтовані ділянки тильного боку основ та розташовувались із віддаленням від їхніх країв для приховування зазначених модулів від прогляду під кутами з лицьового боку. Далі кожне з'єднання посилювалося методом наклеювання нахлестом поверх майданчиків по додатковому основному елементу, що здебільшого формувало пірамідальний в поперечному перетині модуль кріплення із трьох деталей.

Як універсальний матеріал для виготовлення всіх основ під зображення та етикетаж, а також базових елементів кріпильних модулів було застосовано тільки два стандартних листи деревоволокнистої плити (1,22×2,44 м), що значно зекономило кошти на реалізацію виставко-

вого проекту. Зважаючи на необхідність дотримання чітких розмірів і геометрії 141 панелі, відповідно до попередньої розмітки на плитах, їх випилювання проводилося виключно вручну, з допомогою спеціально адаптованого полотна.

Після завершення випилювання всіх прямокутних основ кожне з чотирьох їхніх ребер (усього 564) потребувало остаточного лінійного вирівнювання з одночасним формуванням заокруглень кромки. Для цього було застосовано метод шліфування. Внаслідок вирівнювання й заокруглення всіх ребер основ, їхня поверхня залишалася незахищеною від розшарування та вимагала додаткового конструкційного зміцнення і підготовки до фарбування. Перший етап посилення кромки виконувався способом нанесення розчину з експериментально підбраною консистенцією клейової речовини, що сприяло її глибшому проникненню всередину деревних волокон. Синхронно цим же розчином формувалася кайма на лицевому боці панелей, яка примикала впритиск до їхніх ребер. Вона згладжувала шорстку поверхню та збільшувала адгезію для якісного наклеювання зображень і етикетажу з фотопаперу. Праймування кромки основ полегшило наступний копіткий етап їх рівномірного покриття спеціально скомпонованою клейовою фарбувальною сумішшю необхідної в'язкості. Висихаючи, вона утворювала міцну, частково еластичну поверхню, яка зберігала геометрію ребер панелей від можливих механічних впливів та розбухання під дією вологи.

Застосовані технологічні прийоми замаскували істинну фактуру матеріалу на оброблених ділянках, надавши йому вигляд автентичної бетонної поверхні насиченого темно-сірого кольору. У поєднанні зі заокругленням кромки це ненав'язливо виявляло об'ємно-просторові властивості панелей під час їх споглядання з різних ракурсів та в декількох сценаріях освітлення. У такий спосіб створювалося загальне враження використання коштовніших матеріалів, на що неодноразово звертали увагу відвідувачі виставки.

Як уже зазначалося, для утримання на стенді основ під зображення й етикетаж, до них ззаду були примонтовані кріпильні модулі, склеєні полімерним клеєм з базових елементів. Ці уніфіковані одиниці виготовлялися з того ж матеріалу, що й панелі, та за подібною методикою. Зокрема, спочатку виконувалося напилювання з деревоволокнистої плити необхідної кількості полос шириною 1 см, з яких нарізалися близько 1500 основних деталей розміром 1×2 см. Потім вони гуртом занурювалися у приготовлений клейовий розчин розрідженої консистенції для наскрізного насичування ним волокон. У підсумку базові деталі набували підвищених показників міцності й жорсткості, що дозволяло їм витримувати відчутні навантаження під час і після інсталювання панелей.

Сформовані із цих елементів модулі розроблялись як універсальні кріпильні системи. Окрім фіксування з'єднувальних тросів та утворення рівномірного відступу від площини сітки до експонованих зображень і етикетажу, вони забезпечували надійне кріплення їхніх основ до стенда за допомогою доступних видів сталевих дротів з різним вмістом вуглецю. Технологічно процес здійснювався методом заведення відрізка дроту відповідної довжини наскрізь тунельного отвору (паза) в модулі та симетричного загинання під прямими кутами обох його кінців впритиск із краями кріплення. Затим панель із перпендикулярно відведеними від неї дротовими заготовками прикладалася до сітки точно на розраховане місце її інсталювання. В залежності від відстані до найближчої чарунки сітки, обиралися найоптимальніші місця прикручування кріпильного дроту до сітки чи каркаса стенда. Якщо місце кріплення панелі припадало на середину контура, утвореного точками монтажу інших кінців дроту до стенда, застосовувався принцип рівномірного розподілу натяжки між цими точками.

На нижніх кріпильних модулях панелей для зображень, куди вже були приклеєні з'єднувальні троси, дріт переважно заводився перпендикулярно під трос, через неможливість використання зайнятого ним паза. Оскільки початково трос фактично пролягав вздовж площини панелі, дріт протягувався врозпір між ними, з максимальним підсуванням вгору до кріплення. Товщина дроту відводила трос із приклеєним до нього етикетажем під певним кутом від основи для зображення, у бік площини каркаса. Після остаточного притягання та фіксування дротом панелей на визначених ділянках, положення троса автоматично

поверталось у попередню позицію, вже паралельну площині стенда. Такий прийом забезпечував постійне прилягання панелі етикетажу до поверхні адаптованого каркаса, який спричиняв власне трос своєю пружністю.

Для виведення основи під етикетаж у площину з приєднаною до неї основою під зображення часто проводилось аналогічне фіксування дротом також і панелей етикетажу. Це було пов'язано з наявністю перепадів рівня поверхні сітки, які не вдалось усунути. Остаточна ж підгонка під конфігурацію її відхилень від умовної площини здійснювалася способом стоншення виступаючих універсальних модулів чи навпаки їх нашарування до необхідної товщини виготовленими пластинами з цього ж матеріалу.

Ідея використання оцинкованої армувальної сітки як засобу дизайнерського трактування архітектурно-будівельної тематики виставки, попри доступність на перший погляд у реалізації, потребувала розробки малопомітних вирівнювальних конструкцій, що в утіленні на практиці виявилось досить трудомістким процесом. Суттєвою перешкодою для виведення усієї сітки в єдину площину стала наявність значної кількості випуклостей та увігнутостей, спричинених деформаціями досить пластичного металу, з якого вона виготовлена. У процесі розмотування сітки з рулону на плоский каркас вона зберігала пружність, прагнула повернутися до попередньої циліндричної форми; труднощів додавало й руйнування на окремих чарунках точок зварювання дроту у місцях перетину. Недолік усувався стягуванням найтоншим та близьким за фактурою сталевим дротом пересічень прутиків після встановлення їх у первісне положення.

Втім, почергово змонтовані з тильного боку елементи системи вирівнювання дозволили розправити сітку з мінімальними відхиленнями від умовного нульового рівня вертикальної поверхні стенда. У кінцевому результаті це створило вигляд практично ідеального положення всіх панелей з експонованими матеріалами, після їх остаточного регулювання між собою в площину.

Основний принцип дії системи базувався на сукупності конструкцій з розтяжок і розпірок в'язевого типу, які, завдяки монтажу кожного вузла в декількох протилежних точках від відповідного деформованого фрагмента, виводили його до необхідного положення. Через напруження, що виникало на конкретних ділянках, протиставлене векторам відхилень полотна сітки від умовної площини, ці конструкції водночас взаємодіяли між собою та з сіткою й каркасом. Працюючи як цілісна структура, вони жорстко стабілізували поверхню несучого стилізованого тла в межах усього периметра стенда, попри істотну взаємовіддаленість базових утримуючих планок останнього.

Елементи в'язевих вузлів, скомпоновані в основному в трикутних конфігураціях, що працюють на розтяг і стиск, робилися з дроту декількох видів із різними механічними властивостями. Зокрема, для виготовлення базових розпірок застосовувався міцніший на згин сталевий дріт із середнім вмістом вуглецю. Додаткові монтажні деталі й розпірки виготовлялися з тонкого дроту з дещо більшою часткою вуглецю в металі. Це забезпечувало надійність конструкцій системи вирівнювання та їх непомітність, особливо на найбільш видимих і чутливих до механічних впливів ділянках торців сітки. Встановлення кріплень, які поздовж окремих проблемних відрізків притискали сітку до стилізованих рейок основи, здійснювалось тонким, утім більш гнучким дротом зі сталевим блиском, що подібний фактурою до прутиків її полотна.

Головну роль у вирівнювальній системі відіграв найпоширеніший на будівництві вид в'язального дроту, покритий шаром оксидів. Він порівняно товщій вищезазначених зразків, однак, завдяки темно-графітовому відтінку з матовою фактурою, майже не проглядався в малоосвітленому фоновому просторі між сіткою і стіною. Підвищена пластичність цього матеріалу дала змогу розробити й виготовити з нього регульовальні блокові механізми для натягування розтяжок у конструкціях.

Принцип їхньої роботи полягав у повертанні блока з декількох витків намотки цього дроту довкола перпендикулярно заглибленого в рейку сталевого стрижня з допомогою зати-

скного важеля. Після створення необхідного напруження дроту зусиллями розтягнення, його вільний кінець фіксувався поряд, унеможливаючи відмотування блока назад. Оскільки посадкові монтажні отвори в деревині, підготовлені під такі натягувачі, зазнавали зростаючого навантаження, вони попередньо укріплювалися клеєм.

Використані механізми також спрощували маніпуляції із вразливими та важкодоступними вузлами. Під час вирівнювання й зміцнення сітки це забезпечувало її полотно, каркас та вже прикріплені основи від пошкоджень, а наукового співробітника, який виконував роботи, — від травмування. Загалом, нарощена з тильного боку стенда система вирівнюючих конструкцій з малопомітних видів дроту, в поєднанні з сіткою, стилістично підтримувала концепцію виставки, у створенні якої були задіяні реальні будівельні матеріали.

Услід за інсталюванням та остаточним виведенням на утримуючому фоні всіх основ, поверх них монтувалися листи зображень і етикетажу, виготовлені з фотопаперу. Для цього на лицевий бік відповідних панелей, по периметру і впритиск до ребер кожної з них, клеївся вузький двосторонній скотч на задалегідь прогрунтовану поверхню. Далі проводилося точне суміщення чотирьох сторін зображення з межами клейового шару, нанесеного вздовж заокруглених торців основи. Потім здійснювалося поступове наклеювання сферично відігнутого паперового листа від краю до краю на скотч, захисна плівка з якого знімалася в міру придавлювання листа по панелі. Приєднання фінішних матеріалів експозиції через клейку стрічку замість рідкого клею вберегло їх від деформування під впливом вологи, руйнування глянцевого покриття та розмивання нанесених фарб.

У горизонтально-похилих вітринах утримання основ початково передбачалося ідентичними монтажними модулями. Однак, значний кут нахилу вітрин та оксамитове тло спричиняли сповзання з'єднаних зображень і етикетажу. Розв'язанням проблеми стало бюджетне рішення — виготовлення спеціальних накладок зі шліфувального паперу та приклеюванні їх неабразивним боком знизу всіх шести прихованих кріпильних модулів, встановлених до кожної пари панелей позаду. Це дало змогу оптимізувати процес вибудовування експозиційної архітектоники. Зокрема, завдяки мінімальному кроку зміщення по поверхні з оксамитового ворсу досягалася відносно висока точність фіксації демонстрованих предметів у будь-якій визначеній ділянці їх розкладання. Як і на вертикальному стенді, єдина товщина універсальних утримуючих модулів формувала рівномірне підвищення панелей з представленою візуальною інформацією над напівгоризонтальним несучим фоном. Темно-бордове забарвлення обох його полів створювало ілюзію непевної глибини вітрин, зосереджуючи увагу глядача на експонованих архітектурних візуалізаціях і кресленнях та контрастно підсилюючи враження ширяння цих переважно монохромних зображень.

Останнім важливим етапом монтажу експозиції було розрахування оптимальної висоти розташування вже готового вертикального стенда, а також коректне розміщення його по горизонталі, що з точки зору ергономічності забезпечувало належне враження від перегляду матеріалів. У вирішенні цього завдання застосували систему підйому й пересування, де використано чотири монтажні мотузки. Примотані до попередньо прикручених зверху каркаса металевих кріплень та перекинуті через встановлені під стелею горизонтальні латунні трубки-тримачі, вони працювали як підйомні блоки. Гладка поверхня трубок дозволяла переміщувати всю конструкцію праворуч і ліворуч під час регулювання її місцеположення на стіні між вікном та дверима.

Стенд із допомогою утворених блоків синхронно підтягувався працівниками музею здолу до визначених рівнів розташування. Потім рухомий кінець натягнутого відтинка кожної мотузки фіксувався на трубці для тимчасового вдердання нею своєї ділянки підвішеної конструкції. Далі мотузки по черзі замінювалися несучими металевими ланцюгами, що також доповнювали загальну композицію як елементи стилізації. Ланцюги безпосередньо на місці підганялися під необхідну довжину та монтувалися протилежними крайніми ланками до трубок і базових кріплень каркаса утримувачами, виготовленими з дроту графітового ко-

льору. Ці додаткові засоби разом з іншими описаними кріпильними деталями розподіляли вагу стенда, на який попередньо було змонтовано основи зі зображеннями й етикетажем.

Малопомітні утримувачі, приєднані до передостанніх ланок ланцюгів ззаду, усували потребу обхвату призначених для них базових кріплень, даючи змогу не заводити крізь їхні кріпильні отвори нижні кінці кожного з цепів. Це дало можливість підкреслити естетику вертикальних ліній чотирьох найдовших несучих елементів виключно у виправленому стані, поверх кріплень. Створення ними відповідного горизонтального ритму додавало графічної строгості експозиційній композиції. Такий прийом візуально поєднав об'єм розміщеного на рівні відвідувача стенда з підвищеними на понад 1 м точками його підвішування.

Зважаючи на масивність і значні розміри стилізованої конструкції існувала реальна загроза в процесі її монтажу пошкодити автентичну штукатурку й фарбу стіни позаду. Щоб запобігти цьому розробили та виготовили потрібну кількість підкладок із демпферних матеріалів. Розмір цих поглинаючих механічні впливи деталей, заздалегідь поклеєних у різних точках стенда з тильного боку, не виступали за вузькі рейки його каркаса. Тому після завершення інсталювання з'явився виражений оптичний ефект ширяння всього експозиційного блока поряд зі стіною.

Підкладки забезпечили рівномірний розподіл навантаження підвішеного стенда на поверхню стіни і компенсували його можливі деформації внаслідок коливань температури та відносної вологості й просідання на ланцюгах і кріпленнях. Така демпферна система стала випробуваним засобом захисту відносно крихкої поверхні як у звичайному експозиційному розташуванні конструкції, так і під час відведення її на утримуючих цепях від вертикальної опорної площини для зручнішого доступу й очищення задньої сторони каркаса.

Першопочатково в аналогічних маніпуляціях із підймання та встановлення стенда до його каркаса прив'язувалися бічні мотузки, якими він відтягувався горизонтально на деяку відстань відносно стіни й тимчасово вдержувався в такому положенні. Це страхувало останню від пошкоджень до закінчення монтажу. Послідовне здійснення запланованих етапів створення стилізованої виставкової конструкції та дотримання чіткого алгоритму у процесі її інсталювання дозволили виконати всі операції без ексцесів.

Висновки. Загалом сукупність демонстрованих блоків виставки стала наочним прикладом концептуального вирішення та оформлення результатів проведеної наукової роботи, виражених прийомами стилізації під будівельні матеріали й технології будівництва. Застосовані для організації унікального експозиційного простору засоби предметного дизайну характерно підкреслили тематику дослідження. Креативне поєднання доступних матеріалів у виготовленні виставки сприяло досягненню максимального впливу за мінімального бюджету.

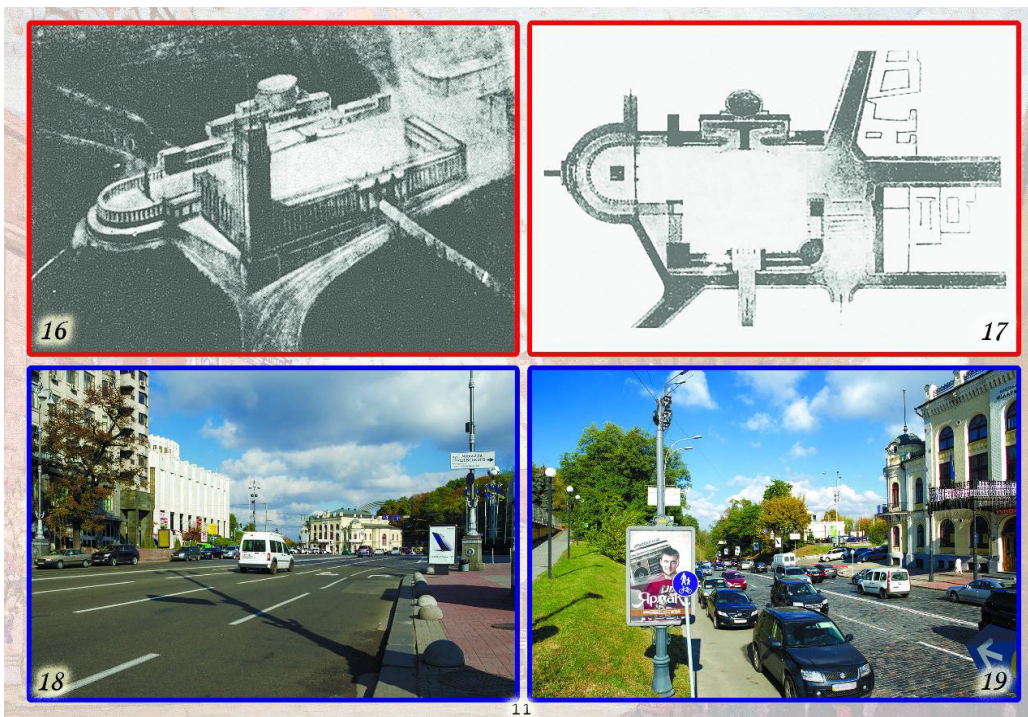
У цьому аспекті помітною виявилася дієвість розробленої експозиції як одного з елементів розширеного маркетингового інструментарію. Оскільки відвідування виставки входило у вартість квитка до музею, її переглянули більшість візитерів. Ефект знайомства відвідувачів з експонованими матеріалами посилювався враженням від паралельного розкриття представленої концепції у пропонованому їм науково-популярному виданні [12], яке зазвичай купували. Саме число продажів цього супровідного путівника засвідчило результативність комплексної презентації музейного продукту, що був товарним втіленням здійсненого наукового дослідження.

Обраний формат виставки на базі меморіального музею став першою спробою цілісного матеріального відображення окремого напряму студіювання професійної та творчої спадщини В. Г. Заболотного власне руками науковців, які проводили це дослідження. З одного боку, у зв'язку зі значною і специфічною трудомісткістю процесу, такий підхід утруднює масштабування технологій створення подібних продуктів, з іншого — дає змогу вирішувати складні кастомні завдання, що мають індивідуальну й унікальну спрямованість.

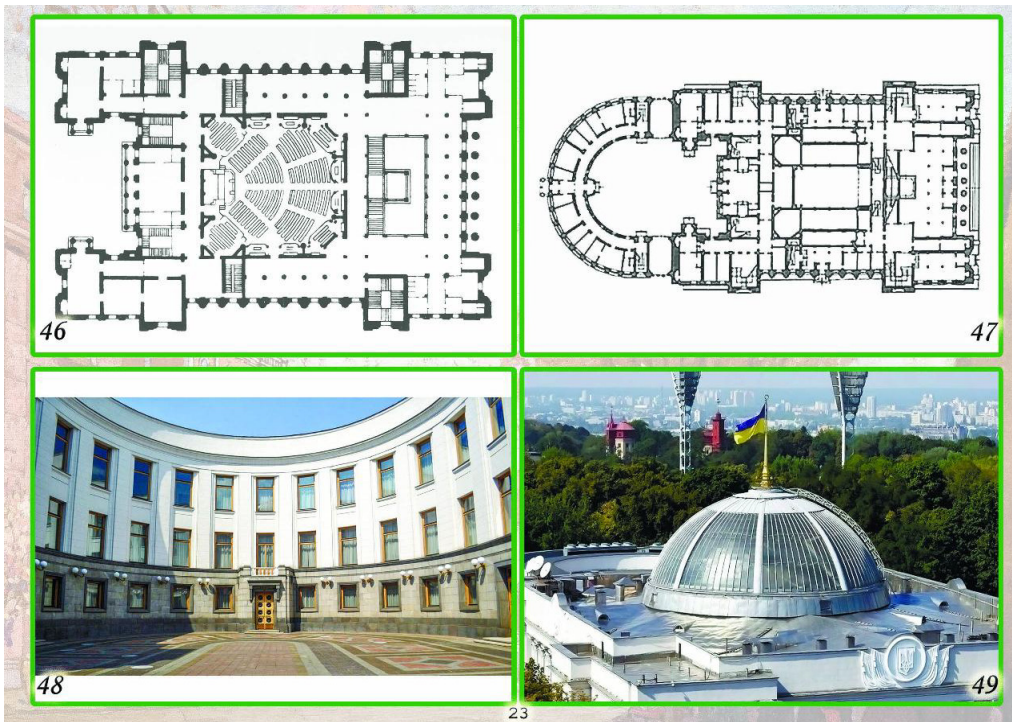
Ілюстрації

Іл. 1. Титульний аркуш путівника. Кузьменко А. Задум та реальність (з історії проєктів Володимира Заболотного у м. Києві). Переяслав-Хмельниц. : [НІЕЗ «Переяслав»], 2017. 42 с.

Іл. 2. Приклад оформлення в путівнику нереалізованого проєкту В. Г. Заболотного.

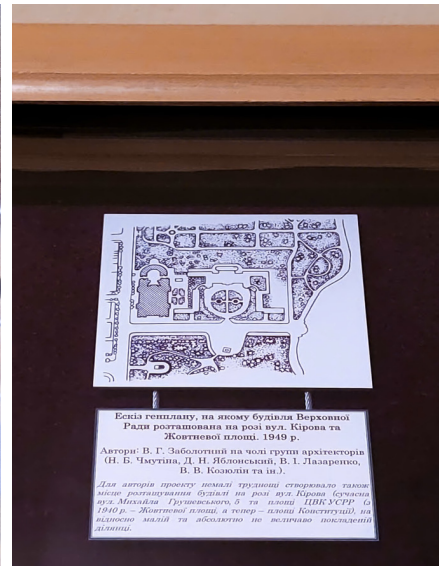
Іл. 3. Приклад оформлення в пугівнику нереалізованого проекту В. Г. Заболотного.

Іл. 4. Фіксування панелі за допомогою універсального кріпильного модуля, притягнутого дротом до сітки з протилежних точок монтажу. Вигляд ззаду стенда.

Іл. 5. Монтаж етикетажу і нижнього кута панелі за з'єднувальний елемент. Вирівнювання площини основ відносно площини сітки способом нашарування та стоншення універсальних кріпильних модулів. Вигляд ззаду стенда.

Іл. 6. Пара панелей із зображенням та етикетажем, змонтовані в похилій вітрині з допомогою універсальних утримуючих модулів.

Іл. 7. Ефект «ширняня» панелей із зображеннями та етикетажем перед сіткою і стіною.

Іл. 8. Основний експозиційний стенд, змонтований на стіні.

Література

1. Poston O. Reconsidering Brutalist Renovations: A Transformation of the Boston City Hall for the Public. *ArchDaily*. 06.03.2025. URL : <https://www.archdaily.com/1026387/reconsidering-brutalist-renovations-a-transformation-of-the-boston-city-hall-for-the-public> (access date: 30.06.2025).
2. Yohana J., Laswandi H. Implementation of Industrial Style Concept to Bebek Kaley Restaurant Interior Element. *EasyChair Preprint*. 11.08.2022. № 8662. URL : <https://easychair.org/publications/preprint/wlck> (access date: 27.06.2025).
3. Бегаль Т. О. Генеза експозиційного середовища музею: від витоків до сучасності : монографія. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2022. 200 с.
4. Завершинський В. В. Художні видання як засоби виставково-експозиційної репрезентації (на прикладі проектів «Мистецького арсеналу» та Музею сучасного мистецтва Корсаків). *Теорія та практика дизайну. Культура і мистецтво*. 2024. Вип. 34. С. 272–279. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2024.34.30>
5. Колибенко О. В. Історико-краєзнавча практика гімназії № 153 м. Києва / Нац. іст.-етногр. заповідник «Переяслав». Переяслав-Хмельниць., 2017. URL : <http://niez.com.ua/events/cult-activities/1035-історико-краєзнавч> (дата звернення: 21.05.2025).
6. Кузьменко А. Задум та реальність (з історії проектів Володимира Заболотного у м. Києві). Переяслав-Хмельниць. : [НІЕЗ «Переяслав»], 2017. 42 с.
7. Кузьменко А. Методика використання інформаційних технологій в музейних закладах (на прикладі дослідження та ідентифікації архітектурних об'єктів, розроблених за проектами академіка В. Г. Заболотного). *Dialog dwóch kultur*. XII międzynarodowe spotkania muzealników i kulturoznawców. 3–9, 17 września 2017 r. Warszawa, 2018. Rocznik XII, Zeszyt 1. С. 383–388.
8. Кузьменко А. Міжнародний діалог у Меморіальному музеї академіка В. Г. Заболотного. *Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав*. 28.03.2018. URL : <http://www.niez.com.ua/news/1212-міжнародний-діалог-у-меморіальному-музеї-академіка-в-г-заболотного> (дата звернення: 26.05.2025).
9. Кузьменко А. НІЕЗ «Переяслав» взяв участь у XIV Заболотнівських читаннях. *Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав»*. 17.10.2019. URL : <https://www.niez.com.ua/news/1915-ніез-«переяслав»-взяв-участь-у-xiv-заболотнівських-читаннях> (дата звернення: 20.05.2025).
10. Кузьменко А. Окремі аспекти роботи науково-дослідного відділу «Музей історії архітектури Середньої Наддніпряниці нового та новітнього часу» НІЕЗ «Переяслав». *Військово-історичний меридіан*. 2020. Вип. 2–3 (28–29). С. 166–176.
11. Кузьменко А. Перспективи оптимізації та шляхи реалізації маркетингової стратегії Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав». *Військово-історичний меридіан*. 2016. Вип. 1 (11). С. 148–160.
12. Кузьменко А. Презентація путівника «Задум та реальність (з історії проектів Володимира Заболотного у м. Києві)». *Dialog dwóch kultur*. XIII międzynarodowe spotkania muzealników i kulturoznawców. 3–9, 16 września 2018 r. Warszawa, 2019. Rocznik XIII, Zeszyt 1. S. 375–382.
13. Кузьменко А. Проблеми визначення ефективних методологічних підходів у музеєзнавстві. *Військово-історичний меридіан*. 2015. Вип. 3 (9). С. 134–139.
14. Кузьменко А. Проблеми вироблення новітніх теоретичних засад музеєзнавства: потенціал джерельної бази. *Історія України — очима молоді* : зб. пр. кругл. столу «Пробл. та персп. розв. науки і техніки в Україні: іст. аспект», [5 листоп. 2015 р., Київ, Україна]. Київ : НТУУ «КПІ», 2015. С. 122–125.

15. Кузьменко А. Проект житлового будинку для працівників Академії наук архітектора В. Г. Заболотного. Науковий вісник Національного музею історії України. Київ : Левада, 2017. Вип. 2. С. 372–375.
16. Кузьменко А. Створення науково-дослідного відділу «Музей історії архітектури Середньої Наддніпрянщини нового та новітнього часу» у контексті оптимізації діяльності НІЕЗ «Переяслав». *Військово-історичний меридіан*. 2019. Вип. 2 (24). С. 118–132.
17. Кузьменко А. Універсальна методологія музеезнавства: проблеми та перспективи становлення. *Діалог двох культур*. Кременець, 1–8 вересня 2015. Варшава, 2016. Річник 10, Зошит 1. С. 468–471.
18. Кузьменко А. В. Перспективи та шляхи оптимізації науково-дослідної роботи в НІЕЗ «Переяслав» (в рамках проблематики реформування музейної галузі). *Іст.-краєзн. дослідж.: традиції та інновації* : матер. II Міжнар. наук. конф. 24–25 берез. 2016 р., м. Суми [У 2 ч.]. Суми, 2016. Ч. II. С. 107–111.
19. Кузьменко А. Проект архітектора В. Г. Заболотного Польського педагогічного інституту в м. Києві. *Таврійські історичні наукові читання* : Матер. міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 27–28 січ. 2017 р. [Херсон] : [Гельветика], 2017. С. 24–31.
20. Кузьменко А. Співробітники НІЕЗ «Переяслав» узяли участь у заході, присвяченому 120-й річниці від дня народження Володимира Заболотного. *Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав»*. 24.09.2018. URL : <http://niez.com.ua/events/cult-activities/1490-співробітники-ніез-«переяслав»-узяли-участь-у-заході,-присвяченому-120-й-річниці-від-дня-народження-володимира-заболотного> (дата звернення: 17.06.2025).
21. Любельчук А. П., Костюченко О. А. Тенденції формування архітектури сучасних виставкових центрів. *Теорія та практика дизайну*. 2023. Вип. 29–30. С. 82–88. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2023.29-30.9>
22. НІЕЗ «Переяслав» взяв участь у роботі Міжнародного форуму «Діалог двох культур — 2018». *Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав»*. 19.09.2018. URL : <http://niez.com.ua/news/1481-ніез-«переяслав»-взяв-участь-у-роботі-міжнародного-форуму-«діалог-двох-культур-—-2018»> (дата звернення: 19.06.2025).
23. Овчарек В. Є., Омельченко Г. В. Виставковий дизайн: визначення, структура, сфера застосування. *Вісник КНУТД*. 2015. № 2 (84). С. 157–162.
24. Радіо «Культура» про виставку у Меморіальному музеї академіка В. Г. Заболотного. *Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав»*. 14.04.2018. URL : <https://niez.com.ua/news/1242-радіо-«культура»-про-виставку-у-меморіальному-музеї-академіка-в-г-заболотного> (дата звернення: 02.07.2025).
25. Сафонова Т. Р. Дизайн експозицій фрагментів архітектурних пам'яток : дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.07, 02. Львів, 2018. 248 с.
26. Северин В. Д., Северин Н. В., Проценко О. П. Дизайн виставкових експозицій у сучасній проектно-художній діяльності. *Вісник НАКККіМ*. 2020. № 1. С. 109–114. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.1.2020.19657>
27. Чембержі Д. А. Інсталяція як візуально-комунікативна практика творення сучасного мистецького простору : дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.01. Київ, 2020. 189 с.

References

1. Poston, O. (2025, March 6). Reconsidering brutalist renovations: A transformation of the Boston City Hall for the public. *ArchDaily*. Retrieved from <https://www.archdaily.com/1026387/reconsidering-brutalist-renovations-a-transformation-of-the-boston-city-hall-for-the-public>

2. Yohana, J., & Laswandi, H. (2022, August 11). Implementation of industrial style concept to Bebek Kaleyo restaurant interior element. *EasyChair Preprint*, 8662. Retrieved from <https://easychair.org/publications/preprint/wlck>
3. Behal, T. O. (2022). *Heneza ekspozytsiinoho seredovyshcha muzeiu: vid vytokiv do suchasnosti* [Genesis of the Museum Exhibition Environment: From Origins to the Present]. Kyiv: Publishing Center of Kyiv National University of Culture and Arts [in Ukrainian].
4. Zavershynskiy, V. V. (2024). Khudozhni vydannia yak zasoby vystavkovo-ekspozytsiinoi reprezentatsii (na prykladi proiektiv "Mystetskyi Arsenal" ta Muzeiu suchasnoho mystetstva Korsakiv) [Art Publications as Means of Exhibition Representation]. *Teoriia ta praktyka dyzainu. Kultura i mystetstvo*, 34, 272–279. <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2024.34.30> [in Ukrainian].
5. Kolybenko, O. V. (2017). Istoryko-kraieznavcha praktyka himnazii No. 153 m. Kyieva [Historical and Local Lore Practice of Gymnasium No. 153 of Kyiv]. *National Historical and Ethnographic Reserve "Pereiaslav"*. Retrieved from <http://niez.com.ua/events/cult-activities/1035-історико-краєзнавч> [in Ukrainian].
6. Kuzmenko, A. (2017). *Zadum ta realnist (z istorii proiektiv Volodymyra Zabolotnoho u m. Kyievi)* [Concept and Reality: From the History of Volodymyr Zabolotnyi's Projects in Kyiv]. Pereiaslav-Khmelnytskyi: National Historical and Ethnographic Reserve "Pereiaslav" [in Ukrainian].
7. Kuzmenko, A. (2018). Metodyka vykorystannia informatsiinykh tekhnolohii v muzeinykh zakladakh [Methodology of Using Information Technologies in Museums]. In *Dialog dwóch kultur. XII międzynarodowe spotkania muzealników i kulturoznawców (Rocznik XII, Zeszyt 1, pp. 383–388)*. Warszawa [in Ukrainian].
8. Kuzmenko, A. (2018, March 28). Mizhnarodnyi dialoh u Memorialnomu muzei akademika V. H. Zabolotnoho [International Dialogue in the Memorial Museum of Academician V. H. Zabolotnyi]. *National Historical and Ethnographic Reserve "Pereiaslav"*. Retrieved from <http://www.niez.com.ua/news/1212-міжнародний-діалог-у-меморіальному-музеї-академіка-в-г-заболотного> [in Ukrainian].
9. Kuzmenko, A. (2019, October 17). NIEZ "Pereiaslav" vziav uchast u XIV Zabolotnivskykh chytanniakh [NIEZ "Pereiaslav" Participated in the 14th Zabolotnyi Readings]. *National Historical and Ethnographic Reserve "Pereiaslav"*. Retrieved from <https://www.niez.com.ua/news/1915-ніез-«перейслав»-взяв-участь-у-xiv-заболотнівських-читаннях> [in Ukrainian].
10. Kuzmenko, A. (2020). Okremi aspekty roboty naukovo-doslidnoho viddilu "Muzei istorii arkhitektury Serednoi Naddniprianshchyny novoho ta novitnoho chasu" [Aspects of Research Department Activity]. *Viiskovo-istorychnyi merydian*, 2–3(28–29), 166–176 [in Ukrainian].
11. Kuzmenko, A. (2016). Perspektyvy optymizatsii ta shliakhy realizatsii marketynhovoї stratehii NIEZ "Pereiaslav" [Prospects for Optimizing the Marketing Strategy of NIEZ "Pereiaslav"]. *Viiskovo-istorychnyi merydian*, 1(11), 148–160 [in Ukrainian].
12. Kuzmenko, A. (2019). Prezentatsiia putivnyka "Zadum ta realnist" [Presentation of the Guidebook "Concept and Reality"]. In *Dialog dwóch kultur. XIII międzynarodowe spotkania muzealników i kulturoznawców (Rocznik XIII, Zeszyt 1, pp. 375–382)*. Warszawa [in Ukrainian].
13. Kuzmenko, A. (2015). Problemy vyznachennia efektyvnykh metodolohichnykh pidkhodiv u muzeieznavstvi [Problems of Defining Effective Methodological Approaches in Museology]. *Viiskovo-istorychnyi merydian*, 3(9), 134–139 [in Ukrainian].
14. Kuzmenko, A. (2015). Problemy vyroblennia novitnikh teoretychnykh zasad muzeieznavstva: potentsial dzherelnoi bazy [Problems of Developing New Theoretical Foundations of Museology]. In *Istoriia Ukrainy — ochyma molodi* (pp. 122–125). Kyiv: NTUU "KPI" [in Ukrainian].

15. Kuzmenko, A. (2017). Proiekt zhytlovoho budynku dlia pratsivnykiv Akademii nauk arkhitekтора V. H. Zabolotnoho [Residential Building Project by Architect V. H. Zabolotnyi]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho muzeiu istorii Ukrainy*, 2, 372–375 [in Ukrainian].
16. Kuzmenko, A. (2019). Stvorennia naukovo-doslidnoho viddilu “Muzei istorii arkhitektury Serednoi Naddnyprianshchyny novoho ta novitnoho chasu” [Establishment of a Research Department]. *Viiskovo-istorychnyi merydian*, 2(24), 118–132 [in Ukrainian].
17. Kuzmenko, A. (2016). Universalna metodolohiia muzeieznavstva: problemy ta perspektyvy stanovlennia [Universal Museology Methodology]. In *Dialog dwóch kultur* (Rocznik 10, Zeszyt 1, pp. 468–471). Warszawa [in Ukrainian].
18. Kuzmenko, A. V. (2016). Perspektyvy ta shliakhy optymizatsii naukovo-doslidnoi roboty v NIEZ “Pereiaslav” [Prospects for Optimizing Research Activity]. In *Istoryko-kraieznavchi doslidzhennia: tradytsii ta innovatsii* (Part II, pp. 107–111). Sumy [in Ukrainian].
19. Kuzmenko, A. (2017). Proiekt arkhitekтора V. H. Zabolotnoho Polskoho pedahohichnoho instytutu v Kyievi [Architect V. H. Zabolotnyi’s Project of the Polish Pedagogical Institute in Kyiv]. In *Tavriiski istorychni naukovi chytannia* (pp. 24–31). Kherson: Helvetyka [in Ukrainian].
20. Kuzmenko, A. (2018, September 24). Spivrobotnyky NIEZ “Pereiaslav” vzialy uchast u zakhodi do 120-richchia Volodymyra Zabolotnoho [Staff Participation in the 120th Anniversary Event]. *National Historical and Ethnographic Reserve “Pereiaslav”*. Retrieved from <http://niez.com.ua/events/cult-activities/1490-співробітники-ніез-«перейаслав»-узяли-участь-у-заході,-присвяченому-120-й-річниці-від-дня-народження-володимира-заболотного> [in Ukrainian].
21. Liubelchuk, A. P., & Kostiuchenko, O. A. (2023). Tendentsii formuvannia arkhitektury suchasnykh vystavkovykh tsentriv [Trends in the Architecture of Contemporary Exhibition Centers]. *Teoriia ta praktyka dyzainu*, 29–30, 82–88. <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2023.29-30.9> [in Ukrainian].
22. National Historical and Ethnographic Reserve “Pereiaslav”. (2018, September 19). NIEZ “Pereiaslav” vziav uchast u Mizhnarodnomu forumi “Dialoh dvokh kultur — 2018” [Participation in the International Forum “Dialogue of Two Cultures — 2018”]. Retrieved from <http://niez.com.ua/news/1481-ніез-«перейаслав»-взяв-участь-у-роботі-міжнародного-форуму-«діалог-двох-культур-—-2018»> [in Ukrainian].
23. Ovcharek, V. Ye., & Omelchenko, H. V. (2015). Vystavkovyi dyzain: vyznachennia, struktura, sfera zastosuvannia [Exhibition Design: Definition, Structure, and Application]. *Visnyk KNUVD*, 2(84), 157–162 [in Ukrainian].
24. National Historical and Ethnographic Reserve “Pereiaslav”. (2018, April 14). Radio “Kultura” pro vystavku u Memorialnomu muzei akademika V. H. Zabolotnoho [Radio “Kultura” on the Exhibition at the Memorial Museum of V. H. Zabolotnyi]. Retrieved from <https://niez.com.ua/news/1242-радіо-«культура»-про-виставку-у-меморіальному-музеї-академіка-в-г-заболотного> [in Ukrainian].
25. Safonova, T. R. (2018). *Dyzain ekspozytsii frahmentiv arkhitekturnykh pamiatok* [Design of Exhibitions of Architectural Heritage Fragments]. (PhD dissertation). Lviv [in Ukrainian].
26. Severyn, V. D., Severyn, N. V., & Protsenko, O. P. (2020). Dyzain vystavkovykh ekspozytsii u suchasni proiektno-khudozhnii diialnosti [Exhibition Design in Contemporary Artistic Practice]. *Visnyk NAKKKiM*, 1, 109–114. <https://doi.org/10.32461/2226-3209.1.2020.19657> [in Ukrainian].
27. Chemberzhi, D. A. (2020). *Instaliatsiia yak vizualno-komunikatyvna praktyka tvorennia suchasnoho mystetskoho prostoru* [Installation as a Visual and Communicative Practice of Creating Contemporary Art Space]. (PhD dissertation). Kyiv [in Ukrainian].

Andriy Kuzmenko

**CREATIVE SOLUTIONS IN THE CREATION OF THE EXHIBITION
“IDEA AND REALITY (FROM THE HISTORY
OF VOLODYMYR ZABOLOTNY’S PROJECTS IN KYIV)”**

Abstract. The article analyzes the concept, content, and implementation technologies of the exhibition “Idea and Reality (From the History of Volodymyr Zabolotnyi’s Projects in Kyiv)”, created at the Memorial Museum of Academician V. H. Zabolotnyi. The study reveals approaches to visualizing scholarly research on the creative heritage of the prominent Ukrainian architect V. H. Zabolotnyi and substantiates the choice of the exhibition format as an effective tool for promoting architectural heritage. Particular attention is paid to creative design solutions developed within a limited budget—including the use of construction materials, the imitation of textures, and the creation of modular structures and fastening systems. The article provides a detailed description of the technological stages of producing exhibition elements, as well as the methods used to ensure compositional integrity, ergonomic convenience, and a powerful visual wow effect. The study demonstrates how the creative approach and dedicated work of the museum’s staff ensured high marketing effectiveness of the exhibition, expanded the museum’s audience, and improved the perception of scholarly content. The experience of developing the project is presented as an example of a unique museum design solution that may serve as a model for further innovations in the museum sector.

Keywords: Volodymyr Zabolotnyi, popularization of architectural heritage, marketing effectiveness, museum product, creative exhibition design, budget-friendly museum technologies.

Стаття надійшла до редакції 21.07.2025. Стаття прийнята до друку 19.08.2025. Дата публікації: 26.12.2025.